

Fortbildningskurs som utgångspunkt för vetenskapligt skrivande

Från oktober 2009 till december 2010 genomförde undertecknad en kurs för lärarutbildare inom det estetisk-praktiska området vid Högskolan i Telemark. Kursen benämndes vetenskapsteori och forskningsmetodologi, 15 ects, och blev våren 2009 godkänd som en valfri kurs inom forskarutbildningen vid Åbo Akademis pedagogiska fakultet.

Kursens mål var att deltagarna efter genomgången kurs skulle ha utvecklat djupare kunskaper om pedagogikens vetenskapsteoretiska grunder med särskild inriktning på slöjd och estetiska ämnen, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt forskningsrapportens designfrågor och dessas relationer till vetenskapsteori, datainsamlingsmetoder samt metoder för bearbetning och analys med särskild inriktning på frågeställningar som berör forskning inom slöjd och andra praktisk-estetiska ämnesområden.

Inom vetenskapsteorin behandlades kontroversen mellan objektivistisk och relativistisk syn på vetenskaplig kunskap samt frågan om vad som kännetecknar teoribildning inom slöjdpedagogisk forskning och forskning inom praktisk-estetiska områden i jämförelse med annan vetenskaplig forskning. Designfrågor diskuterades i relation till olika metodansatser, både kvalitativa och kvantitativa.

Kursen bedrevs huvudsakligen i seminarieform och deltagarna förväntades vara väl pålästa på den litteratur som behandlades vid varje tillfälle. Dessutom förväntades deltagarna att aktivt delta i diskussioner och intressera sig för andra deltagares forskning.

Examinationen av kursen bestod i enskilda instuderingsuppgifter i relation till seminarierna samt författandet av en artikel med vetenskapsteoretiskt och forskningsmetodologiskt fokus och med anknytning till det egna avhandlingsarbetet. Artikeln diskuterades vid tre tillfällen, vid inledningskedet, i mellanskedet och i avslutningsskedet. Vid diskussionerna användes diskutander och ansvaret för granskningen fördelades jämnt mellan kursdeltagarna.

Kursledarens ideologi för kursen var en strävan att väcka intresse för forskningsbaserad undervisning i den meningen att läraren även är forskare och att det i lärarutbildningen skall finnas ett levande och kontinuerligt samband mellan forskning och utbildning. I förlängningen är tanken den att de studerande då de erbjuds forskningsbaserad undervisning i sina studier blir förtrogna med ett vetenskapligt sätt att ställa frågor och att arbeta och till kunskap, företeelser och aktiviteter.

Den forskningsbaserade undervisningen strävar alltså efter att den studerande inte enbart ska veta hur saker och ting är, utan också att förstå hur det är, samt om eller hur man kan påverka att det är som det är. Att förstå upplevs i detta sammanhang som en högre grad av helhetskunnande än enbart vetande. Ett sådant helhetskunnande är förutsättningen för att man ska kunna vara aktiv och ta ansvar för sin egen verksamhet och den påverkan den egna verksamheten kan ha på samhället och på andra människor. Då man har forskningsbaserad kunskap inom sitt verksamhetsområde utvecklar man även en förmåga att se problem, kunna ta tag i problem, finna lösningar på problem och våga försöka lösa problem. Då den forskningsbaserade undervisningen bygger på teori i kombination med praktik, då forskningen relateras till situationer i vardagen och då den studerande får aktivt ta del av pågående forskning föds ett naturligt samband mellan vetenskapligt tänkande, forskning och den praktiska

verksamheten. För en person som byggt upp sin kompetens genom systematiska studier på vetenskaplig grund är det även naturligt att under sitt liv förhålla sig positivt till livslångt lärande och att fortsättningsvis vilja ta del av forskningsresultat och även forska själv för att vidareutveckla sin kompetens. Det är en sådan attityd och sådant kunnande som för vårt samhälle framåt och det var en sådan attityd som kursen strävade efter att nå hos lärarutbildarna.

De artiklar som kursens deltagare har skrivit är på olika nivå, de skiljer i innehållsområde och har olika forskningsmetodologiska utgångspunkter, med vett och vilja, eftersom deltagarna har skrivit och forskat om någonting som kändes meningsfullt för dem i det arbete de bedriver vid lärarutbildningen. Artiklarna ges ut i två rapporter. 2011 publicerades de första artiklarna i del 1 av rapporten "Med målsetting om å forholde seg vitenskaplig i lærerutdanningen – artikler av lærere i lærerutdanningen vid Høgskolen i Telemark, avdeling for estetiske fag, folkekultur og lærerutdanning (Techné Serien nr 17/2011). I denna rapport publiceras ytterligare 4 artiklar med anknytning till den ovan beskrivna kursen.

Den första artikeln är skriven av em. professorn i pedagogik Else Marie Halvorsen som även fungerade som gästföreläsare i den ovan beskrivna kursen. Artikeln benämns "En drøfting av forholdet mellom humanistisk og samfunnsvitenskapelig tilnærming til kultur. Eksempler på likheter og forskjeller fra nyere forskning". Førsteamanuensis Kari Carlsen har skrivit en artikel om "Å skape forbindelser. Atelierets plass og atelieristens kompetanse i barnehagene".

Notodden den 18 december 2012

Christina Nygren-Landgårds

Prorektor, professor vid Åbo Akademi
Professor II vid Högskolan i Telemark